

Ongetwijfeld is het bij de roodborstnesten van Bernard precies zoo toegegaan en wie weet hoe dikwijls het gebeurt, dat de jonge koekoek zijn vernielingswerk verricht in tegenwoordigheid van de ouders. Door deze waarneming wordt het feitenmateriaal omtrent het doen en laten van den koekoek wel belangrijk uitgebreid, maar het begrip wordt nog moeilijker, het mysterie nog grooter. Wanneer wij zien hoe weinig de gastheer of gastvrouw zich van het geval aantrekken dan wordt het toch ook moeilijk, om te gelooven, dat, zooals sommigen nog beweren, de oude koekoeken zich zouden bekommeren om de lotgevallen van het jong, dat zij te vondeling hebben gelegd.

Na een week of drie verlaat de jonge koekoek het nest en blijft dan nog een poos in de buurt rondzwerfen, steeds gevoerd wordende door zijn pleegouders, die soms door helpers worden bijgestaan. Van die helpers moeten we ook nog eens een film zien te krijgen en met geluk en volharding is daar wel kans op. Het jonge dier zit graag op een paaltje, maar ook wel op den grond en in het laatste geval gaat hij dan dikwijls plat liggen met uitgespreide vleugels. Je zoudt daar een schuilhouding in kunnen zien en dan moeten we ons weer afvragen, waarom een schuilhouding op den grond, terwijl hij op een paal of struik zoo gemakkelijk in het oog valt, vooral wanneer hij zijn prachtige vleugels uitspreidt.

Wij zijn er nog lang niet, gelukkig maar. Laat iedereen nog maar uitzien naar koekoeken, oude en jonge. We moeten ook nog meer zekerheid hebben over de manier, waarop het ei in 't nest terecht komt. Dat moeten we ook met onze eigen oogen eerst zien, dat moet ook worden vastgelegd in de film. We weten nu toch al door Chance, dat de koekoek zijn ei doorgaans legt in den namiddag. Met al onze roodstaartkoekoeken hier hebben we een goede kans en er is geen gebrek aan oude kachelpijpen.

JAC. P. THIJSSSE.

HET PADDENSTOELLENJAAR 1925.

DE tijd is al zoover gevorderd, dat ik haast niet meer met mijn jaarverslag durf aan komen. Oorzaak hiervan is, dat ik vreesde door de geringe belangrijkheid, mijn overzicht niet al te leesbaar te maken. Toch zou ik er geen vrede mee hebben, als enkele aardige feiten niet vast werden gelegd en zal ik het er dus maar weer op wagen.

Het jaar 1925 is over 't algemeen vrij wel een even belangrijk paddenstoeljenjaar geweest als 't vorige.

In het voorjaar werd ik verrast door de toezending van het aardige en zeldzame duinascomycetje, *Verpa digitaliformis* P. uit 2 oorden, waar ik haar nimmer verwacht zou hebben en wel uit Vierhouten bij Nunspeet den 9en en uit Amersfoort den 19en Mei. Den 28en Mei deed zich in Wageningen een bijzonder feit voor op mycologisch gebied. De Zwamsteen, de „pietra fungaja”, der Italianen, een zwammen sclerotium dat als geneesmiddel wordt gebruikt, kwam voor zoover bekend alleen in Zuidelijke landen voor. Nu vond de Directeur der Plantsoenen in Alkmaar in den Hout in 1923, dergelijke sclerotien die hij opzond naar Wageningen waar de heeren v. d. Lek en Schoevers ze weer in den grond groeven en waar nu op genoemden datum dit jaar een vruchtlichaam: *Polyporus*

Tuberaster Fr. zich boven den grond gewerkt had (zie fig.). Knol en zwam werden geconserveerd en waren op de tentoonstelling der Ned. Mycol. Ver. te Enschede te aanschouwen. Daar het exemplaar aan de coll. der N.M.V. op het Herbarium te Leiden zal worden toegevoegd, zal dit wonder voor een ieder spoedig te bezichtigen zijn. Hoe die knollen daar in den Alkmaarderhout kwamen en of ze wellicht nog op meerdere plaatsen in ons land voorkomen? ¹⁾

De met Pinksteren gehouden algemeene Excursie der N.N.V. in Limburg bracht aan mycologische vondsten al bitter weinig, wat mijn vroeger reeds geuite veronderstelling bevestigde dat Limburg arm is aan fungi, waar die fungi niet kalk- of lössminnend schijnen te zijn.

Van half Mei tot medio Juni genoten we zalig warm weer met zoo goed als geen neerslag, voor zwammenleven niet gunstig. Na half Juni was het een poos heel koud en droog, ook toen waren er weinig vondsten te boeken. Een dier vondsten een boomzwam, was nog zeer welkom, het was de *Trametes Pini* Brot. slechts één keer nog in ons land, bij Aerdenhout gevonden, nu verzameld door den heer v. Embden in het Zeisterbosch.

Polyporus Tuberaster Fr. op de zwamsteen (sclerotium) uit den Alkmaarderhout.

In Juli werd het beter met den zwammengroei en opvallend was het, zooals ik van alle deelen uit het land toegestuurd kreeg de anders zeldzaam voorkomende, prachtig purperroode boleet. *Boletus versicolor* Rostk. Begin Augustus kwamen op de weilanden de Champignons (*Psalliota's*) bij drommen opzetten. Een vrij zeldzame *Stropharia* soort: *Str. squamosa* Fr. in jaren niet waargenomen, dook overal op, ook in streken waar men haar niet zou verwachten, zooals te Heilo en bij den Haag.

Eind Augustus veel regen en warme temperatuur, je zwammenweertje, wat ons o.a. een invasie van *Russula* soorten bracht. In de bosschen van de Wouwsche plantage waar ik toen juist vertoefde, vond ik er 29 soorten van en daarbij een, nl. *R. olivacea* Schff. die wij nog slechts éénmaal in ons land hadden waargenomen. Op onze tentoonstelling te Enschede, was deze zelfde soort aanwezig uit de omstreken daar en Hoogland vond haar in Meyendel.

Heel merkwaardig, duurde die *Russula* invasie wel van eind Augustus tot in October. Begin dier manad was ik te Ellecom en genoot daar in de bekende: „Lange Juffer” (eigendom Ver. tot Behoud van Natuurmonumenten) een kleurenschouwspel om nooit te vergeten. Schitterend kleurden de Amerikaansche eiken en tusschen de varens die daar veel staan, was de grond als bezaaid met *Russula Queleti* i Fr. in kleur nuance geheel met dié der verkleurende eiken overeen komende.

Een andere zwammeninvasie minder onschadelijk dan die der *Russula's*, had plaats in de eerste week van September. *Amanita phalloides* Fr. de Groene knolzwam, onze eenige doodelijk-giftige paddenstoel, komt veel minder algemeen voor dan de alom verspreide: Gele knolamaniet, *A. mappa* Batsch, ja in 't Z. en O. van ons land, zijn er zelfs menschen, die haar nog nooit zagen. Ook is het voorgekomen, dat wij op onze tentoonstellingen waar zij als doodelijk giftig materiaal zoo noodig was voor demonstratie, niet of slechts in een oud exemplaar aanwezig was. Niet zoo, dit jaar! Het gebeurde mij, dat ik die eerste Septemberweek bij een familie in Heilo aan tafel werd genoodigd waar kinderen van 5 en 7 jaar ter mijner eere een piéce de milieu gemaakt hadden van paddenstoelen. Tot mijn grooten schrik bestond dat „zwammenstuk” op enkele soorten na uit allemaal Groene knolzwammen! In groote hoeveelheden waren ze ook in de Wouwsche plantage en volgens de berichten in andere provincie's o.a. in Friesland. Natuurlijk was mijn angst voor vergiftigingsgevallen groot en werden de menschen door de kranten gewaarschuwd. Gelukkig, tenminste bij mijn weten, zijn er geen ongelukken gebeurd ²⁾.

¹⁾ Zie hiervoor het stuk van Dr. v. d. Lek in meded. XI der N. M. V.

²⁾ In de omstreken van Parijs zijn in 1925 vanaf einde Juli, 10 menschen door het eten van deze zwam gestorven.

In begin September was volgens de berichten de zwammenvoorraad in sommige streken van ons land zeer groot, zoo te Delden (Ir. A. C. Schweers) en Huis ter Heide (Mej. H. v. Stolk). Ook de Stinkzwammenhoeveelheid was in dien tijd onbescheiden groot. Swanenburg de Veye vond honderden eieren bijeen groeien in het Oranjewoud te Heerenveen. Hij deed daar ook een aardige vondst en wel op één exemplaar van de zwarte, vergane *Russula adusta* Fr. waar Bruggeman voor 't eerst in ons land in 1911 de *Nyctalis parasitica* B. ontdekte, groeide behalve deze ook nog de andere *Nyctalis* soort *N. asterophora* Fr. een interessant geval, tot nog toe nooit voorgekomen. Met de opsomming van al de in dit seizoen veel gevonden soorten, zal ik de lezers maar niet vermoeien. Opvallend veel waren er de eetbare Parasolzwam: *Lepiota procera* Scop., *Collybia radiata* en *platyphylla*, ook *Flammula lenta* en *Polyporus radiatus*. De *Hygrophori*, een der mooiste zwammen-geslachten waren tot Oct. totaal afwezig; de Septemberregen riep ze in groote hoeveelheden en vele soorten op, zoodat er op onze tentoonstelling te Enschede wel 13 soorten aanwezig waren, waaronder de zeldzame: *H. limacius* Fr., *eburneus* Fr. en *lucerus* Fr. De prachtige vermiljoenroode: *Cortinarius cinnabarinus* en de azuurblauwe: *Leptonia euchroa* waren zeer overvloedig. *Pholiota mutabilis*, de smakelijke eetbare hout-plaatjes zwam, speciaal Zuidelijk en Oostelijk in ons land, werd niet alleen op Clingenbosch bij Wassenaar, doch ook in Thyse's Hof te Bloemendaal waargenomen.

Wel 21 nieuwe soorten werden er weer voor ons land geboekt, terwijl de lijst van nieuwe en zeldzame, dit jaar gevonden, 108 bedraagt.

Belangrijker haast nog dan de nieuwe, zijn voor mij de z.g.n. *Oudemansjes*, dat zijn de in de Lijst voor Ned. vermelde door Oudemans gevonden soorten, welke ik nog nimmer zag. Daarvan waren er dit jaar verscheidene, en wel o.a.: *Lepiota seminuda* Lasch, welke door Jan Reynvaan te Heilo op den Kattenberg (Nyenburg) werd gevonden en *Clavaria byssiseda* P. door Mej. W. v. d. Meulen te Wapenvelde. *Claudopus byssiseda* P. door Mej. Toos Karstens op 't Huys te Warmond. Door mijn broeder en mij werd tot mijn groote vreugde te Ellecom op een der beuken van de Middagterallee, de echte Tonderzwam: *Fomes fomentarius* L. ontdekt, nog nooit door mij waargenomen.

Dr. Vuyck vond op de Haare bij Olst, de alleen nog maar op de Slangenburg bij Doetinchem door Kam ontdekte: *Coprinus picaceus* B, welke plaats de autentieke van deze soort blijkt te zijn, door Kok Ankersmit in 1901 gevonden.

Door de vroeg invallende vorst kwam aan het zwammenleven begin November reeds een einde.

Leiden, Rijksherbarium.

CATH. COOL.

NIEUWE PLANTENSOORTEN EN VARIETEITEN GEVONDEN IN NEDERLAND IN 1925.

In deze lijst, en evenzoo in de volgende, zijn de volgende verkortingen gebruikt. P. Jansen te Amsterdam (J.), J. Kern te Nijmegen (Ke.), A. W. Kloos Jr. te Dordrecht (Kl.), B. Reichgelt te Nijmegen (R.), W. W. Schipper te Winschoten (Sch.), J. L. van Soest te 's Gravenhage (So.), W. H. Wachter te Rotterdam (W.) en Nederlandsch Kruidkundig Archief (N. K. A.).

Pteris aquilina m. stauropterum. Hilversum (F. Verdoorn).

Luzula campestris vulgaris basistachys A. et G. Lent, Nijmegen (Ke., R.).

Panicum gracilis H. B. K. Deventer (Kl.).

Agrostis canina chlorostachya A. et G. Oosterbeek (J.).

Bromus unioloides v. major Zobel. West Knollendam (Kl.).

Aegilops squarrosa Cav. Wormerveer (Kl.).

Canna indica. Dordrecht (Kl.).

Spergula arvensis vulgaris larinica Aschrs. Ewijkse waard (Ke., R.).

Melandryum macrocarpum Boiss. Wormerveer (Kl.).